

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення
Нижньовербізької сільської
ради
_____2025 року № _____

**ПРОГРАМА
СТВОРЕННЯ БЕЗБАР'ЄРНОГО
ПРОСТОРУ В НИЖНЬОВЕРБІЗЬКІЙ
СІЛЬСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ
ГРОМАДІ
НА 2025-2027 РОКИ**

**с. Нижній Вербіж
2025 рік**

I. Паспорт Програми

1.	Ініціатор розроблення Програми	Сільський голова Нижньовербізької сільської ради Ярослав М'якущак
2.	Розробник Програми	Відділ житлово-комунального господарства, інвестицій та соціально-економічного розвитку Нижньовербізької сільської ради
3.	Співрозробники Програми	Структурні підрозділи Нижньовербізької сільської ради
4.	Відповідальний виконавець Програми	Відділ житлово-комунального господарства, інвестицій та соціально-економічного розвитку Нижньовербізької сільської ради
5.	Учасники Програми	Структурні підрозділи, бюджетні установи Нижньовербізької сільської ради
6.	Термін реалізації програми	2025-2027 роки
7.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	державні та місцевий бюджет (в межах коштів, передбачених на рік)
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів з місцевого бюджету, необхідних для реалізації Програми, всього:	920,0 тис.грн. в.т.ч. - 2026 р. – 470 тис.грн. - 2027р. – 450 тис.грн.

Програма спрямована на комплексний підхід до розбудови принципів безбар'єрності для всіх суспільних груп населення до освіти, зайнятості, послуг, інфраструктури, участі в житті громади та сприятиме створенню належних умов для реалізації соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод жителів громади.

II. Визначення проблемних питань, на розв'язання яких спрямована Програма

На виконання Указу Президента України від 03 грудня 2020 року №553/2020 «Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні» Кабінетом Міністрів України розпорядженням від 01 квітня 2021 р. № 366-р схвалено Національну стратегію зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року.

Чимало років безбар'єрність асоціювалася у багатьох людей лише з подоланням фізичних перешкод – облаштуванням пандусів і підйомачів. Насправді ж це поняття ширше і стосується, без перебільшення, кожного. Так, більшість щоденних дій для людини з інвалідністю – це виклик, який найчастіше доводиться проходити самотійно. Кожен крок супроводжується бар'єрами.

Головна мета програми – створення безперешкодного середовища для усіх, без виключення груп населення, забезпечення рівних можливостей кожній людині реалізовувати свої права, отримувати послуги на рівні з іншими, шляхом інтегрування фізичної, інформаційної, цифрової, соціальної та громадянської, економічної та освітньої безбар'єрності.

Усунення фізичних бар'єрів.

Люди літнього віку, батьки з дитячими візочками, люди з інвалідністю та інші представники маломобільних груп стикаються з бар'єрами чи відчують дискомфорт через те, що будівлі, споруди не адаптовані для перебування та пересування ними.

Вирішити питання безбар'єрності планується шляхом:

- забезпечення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до спортивних споруд, які будуть будуватися в межах громади;
- забезпечення захисту і безпеки осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у надзвичайних ситуаціях, та під час збройних конфліктів;
- пристосування головних входів до будівель органів виконавчої влади та соціальних об'єктів для використання особами з інвалідністю;
- забезпечення збору і поширення достовірної інформації про доступність об'єктів фізичного оточення, встановлення вимог до публічних закладів щодо інформування про наявні умови доступності будівель і приміщень.

Конвенція про права осіб з інвалідністю (далі – Конвенція), яка ратифікована Законом України від 16.12.2009 № 1767-VI, визнає право осіб з інвалідністю на досяжний рівень здоров'я та участь у культурному житті без дискримінації за ознакою інвалідності. Так, стаття 25 та 30 Конвенції зазначає, що держави-учасниці вживають усіх належних заходів для забезпечення доступу осіб з інвалідністю до послуг у сфері охорони здоров'я та вживають усіх належних заходів для забезпечення того, щоб особи з інвалідністю мали доступ до таких місць культурних заходів чи послуг, як театри, музеї, кінотеатри, бібліотеки й туристичні послуги, а також мали можливість доступу до пам'ятників і об'єктів, що мають національну культурну значущість.

Необхідно забезпечити вільний доступ маломобільних груп населення і до закладів культури, закладів освіти, комунальних підприємств Нижньовербізької сільської ради.

Отже, створення вільного доступу до зазначених закладів реалізує право на безперешкодне отримання медичних та культурних послуг не лише дітьми з інвалідністю та дорослим населенням з інвалідністю, а і іншою

маломобільною категорією громадян, зокрема особами похилого віку, особливо тими хто пересуваються за допомогою допоміжних засобів реабілітації, та жінками з дітьми на колясках.

Усунення інформаційних бар'єрів

Люди незалежно від їх функціональних порушень чи комунікативних можливостей повинні мати доступ до інформації в різних форматах та з використанням технологій, зокрема шрифт Брайля, великошрифтовий друк, аудіодискрипція (тифлокоментування), переклад жестовою мовою, субтитрування, формат, придатний для зчитування програмами екранного доступу, формати простої мови, легкого читання, засоби альтернативної комунікації. Поряд з цим, відсутній доступ до інформації у різних форматах для осіб з порушеннями зору, слуху та з порушенням інтелектуального розвитку. Переважна більшість медіапродукції не адаптована для даної категорії громадян. Відсутня можливість безбар'єрного виклику екстрених служб.

Вирішувати питання усунення інформаційних безбар'єрів планується шляхом:

- сприяти у здійсненні заходів щодо забезпечення доступності виклику служби екстреної медичної допомоги з урахуванням комунікаційних потреб та можливостей осіб з порушенням слуху, зору, мовлення та інтелектуального розвитку;
- забезпечення необхідним програмним забезпеченням та засобами доступу до Інтернету осіб з інвалідністю, закладів освіти та культури, а також бібліотек та інших хабів у межах населених пунктів;
- проведення інформаційної кампанії;
- впровадження концепцій та механізму безбар'єрності в систему охорони здоров'я та навчання медичних працівників;

Усунення суспільних бар'єрів

Суспільна та громадянська безбар'єрність передбачає забезпечення рівних можливостей участі всіх людей, їх об'єднань у житті громад та держави, рівний доступ до суспільно-політичного та культурного життя, сприятливе середовище для фізичного розвитку та самореалізації.

Вирішувати питання усунення суспільних бар'єрів планується шляхом:

- впровадження найкращих практик і механізмів залучення осіб з інвалідністю, молоді, осіб похилого віку, батьків з дітьми дошкільного віку до культурного життя;
- розвиток у системі освіти наскрізного принципу врахування соціальної залученості, недискримінації та поваги до прав людини, згуртованості, у тому числі формальній та неформальній освіті, зокрема громадянській;
- проведення інформаційно-просвітницьких кампаній для працівників комунальних установ, професійних спільнот та громадськості на всіх рівнях щодо політики безбар'єрності та недискримінації;

- формування на рівні територіальної громади якісно нової системи забезпечення та захисту прав дітей, що дасть змогу відійти від практики інституційного догляду та виховання дітей до забезпечення безпечного догляду і виховання кожної дитини в сімейному або наближеному до сімейного середовищі;
- забезпечення функціонування просторів для занять фізичною культурою та спортом для всіх верств населення.

Усунення освітніх бар'єрів

Освітня безбар'єрність ґрунтується на рівних можливостях та вільному доступі до освіти для всіх жителів громади. Також вона передбачає здобуття іншої професії, підвищення кваліфікації та опанування додаткових компетентностей.

Вирішувати питання усунення суспільних бар'єрів планується шляхом:

- забезпечення закладів дошкільної освіти методичними, матеріально-технічним засобами для створення та функціонування інклюзивного середовища;
- забезпечення підвищення рівня якості надання освітніх послуг у закладах освіти із створенням умов для здобуття учнями (вихованцями) з особливими освітніми потребами освіти в освітньому середовищі, наближеному до місця їх проживання;
- проведення навчань та поширення існуючих матеріалів для викладачів, вчителів, вихователів щодо задоволення особливих освітніх потреб;

III. Мета Програми

Мета програми створення безперешкодного середовища для всіх груп населення, забезпечення рівних можливостей кожній людині реалізовувати свої права, отримувати послуги на рівні з іншими шляхом інтегрування фізичної, інформаційної, цифрової, соціальної та громадянської, та освітньої безбар'єрності до всіх сфер життя.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування; строки та етапи виконання Програми

Послідовна реалізація Програми створення безбар'єрного простору дасть можливість кожній людині в громаді:

- отримати безперешкодний доступ до об'єктів фізичного оточення;
- отримувати інформацію у найзручніший спосіб;
- отримати спрощений доступ до цифровізованих та аналогових державних та соціальних послуг;
- отримати рівні умови участі у всіх сферах життя суспільства;
- отримати умови та рівні можливості для занять фізичною культурою та спортом;

- отримати рівні умови та можливості для культурного (мистецького) вираження, провадження культурної діяльності; доступу до культурних послуг, культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них;
- отримати рівні можливості та вільний доступ до освіти;

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів: державного бюджету, обласного та сільського бюджету. Обсяг фінансування Програми з бюджету визначається, виходячи з конкретних завдань Програми та реальних фінансових можливостей бюджету.

Розпорядниками коштів виступають Нижньовербізька сільська рада та структурні підрозділи Нижньовербізької сільської ради відповідно до бюджетних призначень, встановлених рішенням Нижньовербізької сільської ради про місцевий бюджет на відповідний рік.

VI. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Організацію виконання заходів та управління реалізацією Програми здійснюють відділ житлово-комунального господарства, інвестицій та соціально-економічного розвитку сільської ради, структурні підрозділи відповідно до своїх функціональних обов'язків.

Загальну координацію виконання заходів, передбачених Програмою, здійснює відділ житлово-комунального господарства, інвестицій та соціально-економічного розвитку сільської ради.

Контроль за виконанням Програми покладається на постійну комісію з питань промисловості, сільського господарства, підприємництва, транспорту і зв'язку, житлово-комунального господарства та комунальної власності (М. Андрейкін).

Інформація про хід виконання заходів Програми заслуховується на сесії сільської ради у I кварталі, наступного за звітним роком.

VII. Напрями діяльності та заходи Програми

Найменування завдання	Найменування заходу	Термін реалізації		Очікуваний обсяг фінансування, тис.грн.	Відповідальні за виконання	Національні або міжнародні зобов’язання (за наявності)	Індикатор виконання
		Дата початку	Дата завершення				
Напрям: Фізична безбар’єрність							
1. Проведення навчання представників органів місцевого самоврядування з питань створення безбар’єрного простору	1.1.Забезпечити проведення навчання посадових осіб органів місцевого самоврядування з питань створення безбар’єрного простору	01.11.2025	31.12.2026	-	відділ жкг, інвестицій та соціально-економічного розвитку	Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю	Звіт про кількість посадових осіб місцевого самоврядування, які пройшли навчання з питань створення безбар’єрного простору (осіб)
	1.2. Забезпечити проведення інформаційно-просвітницьких заходів (форуми, тренінги, вебінари, виховні години тощо) з питань створення безбар'єрного простору	01.11.2025	31.12.2026	-	відділ жкг, інвестицій та соціально-економічного розвитку	Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю	Щоквартальний звіт про кількість заходів щодо висвітлення питань створення безбар'єрного простору (одиниць)

Найменування завдання	Найменування заходу	Термін реалізації		Очікуваний обсяг фінансування, тис.грн.	Відповідальні за виконання	Національні або міжнародні зобов'язання (за наявності)	Індикатор виконання
		Дата початку	Дата завершення				
	1.3. Провести аналіз доступності будівель і приміщень закладів освіти всіх рівнів для маломобільних груп населення, у тому числі осіб з інвалідністю	01.11. 2025	01.02.2026	-	відділ освіти, молоді та спорту, культури, туризму	Національна стратегія розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року	Звіт за результатами оцінки доступності та облаштування приміщень закладів освіти всіх рівнів у відповідно до вимог доступності для маломобільних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю
	1.4. Провести моніторинг стану доступності закладів культури та об'єктів культурної інфраструктури щодо наявності безбар'єрного доступу	01.11. 2025	01.02.2026	-	відділ освіти, молоді та спорту, культури, туризму		Звіт за результатами моніторингу стану доступності закладів культури та об'єктів культурної інфраструктури щодо наявності безбар'єрного доступу

Найменування завдання	Найменування заходу	Термін реалізації		Очікуваний обсяг фінансування, тис.грн.	Відповідальні за виконання	Національні або міжнародні зобов'язання (за наявності)	Індикатор виконання
		Дата початку	Дата завершення				
2. Адаптація відповідно до сучасних стандартів доступності	2.1. Придбання товарів, робіт та послуг для забезпечення безперешкодного доступу до об'єктів комунальної власності, зокрема, придбання та встановлення пандусів, підйомників та платформ для осіб з інвалідністю	01.01.2026	31.12.2027	600 тис.грн. в.т.ч. 2026 р. - 300 тис.грн 2027 р. - 300 тис.грн	фінансовий відділ, відділ жкг, інвестицій та соціально-економічного розвитку		Щорічний звіт щодо проведеної роботи
	2.2 Забезпечення закладів освіти матеріально-технічним засобами для створення та функціонування інклюзивного середовища	01.01.2026	31.12.2027	300 тис.грн. в.т.ч. 2026 р. - 150 тис.грн 2027 р. - 150 тис.грн	відділ освіти, молоді та спорту, культури, туризму		Щорічний звіт щодо проведеної роботи
Напрямок: Інформаційна безбар'єрність							

Найменування завдання	Найменування заходу	Термін реалізації		Очікуваний обсяг фінансування, тис.грн.	Відповідальні за виконання	Національні або міжнародні зобов'язання (за наявності)	Індикатор виконання
		Дата початку	Дата завершення				
1. Підвищення обізнаності серед посадових осіб Нижньовербізької сільської ради про важливість доступності та рівних можливостей для людей з різними комунікативними порушеннями	1.1. Розмістити інформацію щодо політики безбар'єрності на офіційних ресурсах сільської ради та у соціальних мережах	01.11.2025	31.12.2026	-	відділ загальної та організаційної роботи, комунікаційної політики, кадрового забезпечення та трудового архіву		Щоквартальна публікація на офіційних ресурсах сільської ради та у соціальних мережах
	1.2. Розмістити соціальну рекламу в медичних, освітніх закладах, центрі надання адміністративних послуг, адміністративних приміщеннях Нижньовербізької сільської ради	01.11.2025	31.12.2026	10 тис.грн. в.т.ч. 2026 р. - 10 тис.грн	відділ загальної та організаційної роботи, комунікаційної політики, кадрового забезпечення та трудового архіву		Щоквартальна інформаційна довідка з переліком публікацій
	1.3. Розмістити інформацію про спектр послуг для ветеранів в амбулаторія, фельдшерських пунктах, старостинських округах	01.11.2025	31.12.2026	10 тис.грн. в.т.ч. 2026 р. - 10 тис.грн	відділ загальної та організаційної роботи, комунікаційної політики, кадрового забезпечення та трудового архіву		Фотозвіт з інформацією про спектр послуг для ветеранів

Найменування завдання	Найменування заходу	Термін реалізації		Очікуваний обсяг фінансування, тис.грн.	Відповідальні за виконання	Національні або міжнародні зобов'язання (за наявності)	Індикатор виконання
		Дата початку	Дата завершення				
	1.4. Забезпечити проведення інформаційно-просвітницької кампанії «Україна без бар'єрів»	01.11.2025	01.12.2026	-	відділ загальної та організаційної роботи, комунікаційної політики, кадрового забезпечення та трудового архіву		Звіт про проведену інформаційну кампанію
	1.5. Забезпечити проведення щорічного Національного тижня безбар'єрності (травень)	01.05.2026	31.05.2026	-	відділ загальної та організаційної роботи, комунікаційної політики, кадрового забезпечення та трудового архіву		Оприлюднено результати проведення національного ижня безбар'єрності
	1. 6. Розмістити інформаційні матеріали з питань ветеранської політики на офіційних вебсайтах, в соціальних мережах сільської ради	01.11.2025	31.12.2026	-	відділ загальної та організаційної роботи, комунікаційної політики, кадрового забезпечення та трудового архіву		Інформаційна довідка щодо кількості розміщених інформаційних матеріалів на сторінках Інтернет

**Начальник відділу жкг, інвестицій
та соціально-економічного розвитку**

Мирослав ВАСИЛЬЧУК